

Kjendte det Urimelige i, at de, der vare privat underviste, skulde examineres af Lærere, som vare kongelig ansatte, og som havde deres egne Seminarister at svare for. Derfor blev det i 1857 bestemt ved Lov, at der skulde indrettes en Skolelærereksamen, som hvert Aar skulde holdes paa forskjellige Steder i Landet; men Regjeringen erkjendte selv, at Seminaristerne og de Private vare ulige stillede med Hensyn til Examensvilkårene, idet den gik ind paa en Bestemmelse, som sagde, at de, der vare ansatte som Lærere ved Seminarierne, hverken kunde være Examinatorer eller Censorer ved Skolelærereksamen. Jeg troer imidlertid ikke, at denne Bestemmelse fuldstændig er bleven overholdt af Regjeringen, idetmindste ikke efter Lovens Aand, idet det f. Ex. er mig bekendt, at en Seminarieforstander, strax efterat være afgaaet fra Seminariet, blev ansat i Examenscommissionen. Jeg troer, at dette var en siin Omgaaen af Loven, og at man ikke kan sige, at dens Aand er opfyldt ved en saadan Optræden fra Regjeringens Side. — Der var dog altsaa gjort et Skridt henimod Friheden, men senere er man gaaet endnu videre, idet man med Hensyn til Lærere, som nu skulle stilles lige med Lærerne, ikke fandt det nødvendigt at oprette Seminarier, men sagde, at de kunde søge deres Undervisning, hvor de vilde, naar de blot underkastede sig en Examen. Hvis Regjeringen vil følge den gamle Praxis, er den altsaa allerede inde paa den Vej, jeg har foreslaaet, thi hvis den qvindelige Deel kan støtte sig selv, maa den mandlige Deel ogsaa absolut kunne gjøre det. — Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale dette Lovforslag til det høitærede Thing.

A. C. Hansen: Det vil være det høie Thing bekendt, at jeg i flere Henseender, hvad Skolevæsenet og dets Ordning angaaer, ikke kan dele Anskuelse med den ærede Forslagsstiller, ligesom han har en Tro paa Friseminarierne og deres Virksomhed, som jeg ikke har. Det er, saavidt jeg kan skjønne, hans Tanke, at de Lærere, der ere blevne oplærte ad privat Vej, næsten ere at foretrække for dem, der have gaaet paa Seminarierne. Som jeg før har tilladt mig at bemærke, er jeg af en modsat Me-

ning; men dette bevirker ikke, at jeg ikke skulde billige det Princip, der er fulgt i det foreliggende Lovforslag, jeg skal tværtimod strax erklære, at jeg i det Væsentlige er enig i det Princip, som den ærede Forslagsstiller har fulgt. Naar jeg har holdt paa Statsseminarierne og været mod Nedlæggelsen af enkelte af disse, saa udtalte jeg allerede dengang, at det skete af den Grund, at vi ikke have nogen Borgen for, at de Elever, der blive dimitterede ad privat Vej, skulde være at foretrække eller dog i Reglen at ansee for ligesaa bygtige som dem, der ere dimitterede fra Statsseminarierne. Men af denne Anskuelse maa det jo ogsaa klart fremgaae, at jeg netop maa ønske at faae at see, ad hvilke Veie man faaer de bedste Seminarister, hvilket jeg mener, man ikke kan faae at see, saalænge Examen ikke er lige for begge Classer af Elever. Derfor har dette Forslag tiltalt mig i høi Grad, netop fordi jeg troer, at der herved gives en Udvei, ad hvilken man kan komme til at see, hvorfra de bedste Seminarister dimitteres, enten fra Statsseminarierne eller de private Seminarier eller de øvrige private Anstalter. Jeg troer, det er en billig Forbring, at de, som skulle bestaae Examen, ogsaa komme til at bestaae den under eet og samme Forhold, saaledes at der ikke gives Noget Vempelser til Fordeel for dem og muligviis til Skade for Andre. Det er ganske rigtigt, hvad den ærede Forslagsstiller omtalte, at der skeer en stor Ubillighed, og jeg tør sige en stor Uretfærdighed, derved, at man tillader Seminariernes Elever at underkaste sig Examen i 2 Aar, saa at de i et enkelt Aar kunne kaste sig over enkelte Fag, bestaae Examen i disse, og da siden lægge disse Fag paa Hylben, saaledes som det ganske vist er Tilfældet; thi det er ikke til at troe, at de, naar de først have bestaaet Examen i enkelte Fag, ville vedblive at lægge sig efter disse i den Tid, der er ansat til deres videre Uddannelse, medens de private Dimittender paa eengang skulle gjøre Rede for deres Kundskabsmasse i alle de forskjellige Fag. En saadan Uretfærdighed kunne vi ikke lade staae, men vi maae see at udjævne den saaledes, at Enhver skeer sin Ret, og dette kan først skee, naar Examen gjøres lige for Alle. Et andet Punkt, som jeg vil gjøre op-